

B10-0080/2024

4.10.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 dalį

dėl Moldovos atsparumo Rusijos kišimuisi prieš būsimus prezidento rinkimus stiprinimo ir konstitucinio referendumo dėl integracijos į ES (2024/2821(RSP))

Siegfried Mureșan, Andrzej Halicki, Michael Gahler, Sebastião Bugalho, David McAllister, Željana Zovko, Nicolás Pascual De La Parte, Isabel Wiseler-Lima, Antonio López-Istúriz White, Wouter Beke, Krzysztof Brejza, Daniel Caspary, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Vangelis Meimarakis, Ana Miguel Pedro, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Milan Zver, Ioan-Rareș Bogdan, Daniel Buda, Gheorghe Falcă, Mircea-Gheorghe Hava, Dan-Ștefan Motreanu, Virgil-Daniel Popescu, Adina Vălean, Loránt Vincze, Iuliu Winkler
PPE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl Moldovos atsparumo Rusijos kišimuisi prieš
būsimus prezidento rinkimus stiprinimo ir konstitucinio referendumo dėl integracijos į
ES
(2024/2821(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo naujausias rezoliucijas dėl Moldovos Respublikos,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą¹, apimančią išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę,
 - atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 3 d. Moldovos Respublikos pateiktą paraišką dėl narystės ES ir į tai, kad 2022 m. birželio 23 d. Europos Vadovų Taryba, remdamasi teigiamu Komisijos vertinimu ir atsižvelgdama į Parlamento pareikštas nuomones, suteikė Moldovos Respublikai šalies kandidatės statusą,
 - atsižvelgdamas į tai, kad 2024 m. birželio mėn. sušaukta pirmoji tarpvyriausybinė konferencija dėl Moldovos stojimo į ES,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 49 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Moldovos Respublika 2024 m. spalio 20 d. surengs prezidento rinkimus ir konstitucinį referendumą dėl integracijos į ES;
- B. kadangi Rusijos Federacija, siekdama pakenkti Moldovos Respublikos stabilumui, suverenitetui, konstitucinei tvarkai ir demokratinėms institucijoms, naudoja provokacijas, dezinformaciją, neteisėtą politinių partijų finansavimą, kibernetinius išpuolius ir kitas hibridines priemones; kadangi Rusijos ardomąja veikla Moldovoje siekiama sumenkinti gyventojų paramą Moldovos žmonių pasirinktam europiniam keliui ir skatinti destabilizaciją;
- C. kadangi 2023 m. ES skyrė sankcijas pagrindiniams Moldovos oligarchams ir Rusiją palaikantiems asmenims, pvz., Ilanui Shorui, Vladimirui Plahotniucui, Igorui Ceaikai, Gheorghe'ui Cavaliucui ir Marinai Tauber, remdamasi neseniai nustatytu sankcijų režimu asmenims, atsakingiems už veiksmus, kuriais siekiama destabilizuoti Moldovos Respublikos suverenitetą ir nepriklausomybę, kenkti jos suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsintis;
- D. kadangi 2024 m. birželio mėn. JAV drauge su Jungtine Karalyste ir Kanada atskleidė Rusijos pastangas vykdyti ardomąją veiklą ir kišimąsi į rinkimus, nukreiptus prieš Moldovos Respubliką;

¹ OL L 260, 2014 8 30, p. 4.

- E. kadangi 2024 m. rugsėjo mėn. JAV į sąrašą įtraukė tris subjektus ir du asmenis už jų dalyvavimą Rusijos destabilizuojančiuose veiksmuose užsienyje, išryškindamos slaptus valstybės finansuojamos „RT“, buvusios „Russia Today“, pajėgumus; kadangi JAV atskleidė, kad „RT“ peržengė žiniasklaidos veiklos ribas ir aktyviai dalyvauja kibernetinėje veikloje, daro slaptą įtaką, vykdo karinius pirkimus, veda informacinį karą įvairiuose regionuose ir deda pastangas kištis į Moldovos rinkimų procesus, taip pat tiesiogiai remia besislapstantį Moldovos oligarchą Ilaną Shorą ir koordinuoja veiksmus su Rusijos žvalgyba, kad galėtų daryti įtaką 2024 m. spalio mėn. Moldovos prezidento rinkimų ir konstitucinio referendumo dėl stojimo į ES rezultatams;
- F. kadangi Moldova Respublika ėmėsi kovos su Rusijos kišimusi veiksmų, be kita ko, uždraudė prorusiškas politines partijas, skyrė sankcijas oligarchams, sustabdė dezinformaciją skleidžiančių žiniasklaidos priemonių veiklą ir sustiprino tikrinimą muitinėse;
- G. kadangi, nepaisant visų šių destabilizavimo bandymų, Moldovos gyventojai ir Moldovos vadovybė išliko ryžtingai nusiteikę eiti savo pasirinktu proeuropietišku keliu;
- H. kadangi 2022 m. kovo 3 d. Moldova Respublika pateikė paraišką dėl narystės ES, o 2022 m. birželio 17 d. Komisija pateikė savo nuomones dėl Ukrainos, Sakartvelo ir Moldovos pateiktų paraiškų; kadangi 2022 m. birželio 23 d. Moldovai buvo suteiktas ES šalies kandidatės statusas; kadangi 2023 m. lapkričio 8 d. pateiktoje 2023 m. plėtros dokumentų rinkinio ataskaitoje Komisija nurodė devynis veiksmus, kurių Moldova turi imtis, ir rekomendavo pradėti stojimo derybas su sąlyga, kad bus įvykdytos likusios teisingumo, kovos su korupcija ir oligarchijos naikinimo reformos; kadangi 2023 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Taryba nusprendė pradėti stojimo derybas, o pirmoji tarpvyriausybinių konferencija, kuria oficialiai pradėtos šios derybos, buvo surengta 2024 m. birželio 25 d.; kadangi stojimas į ES tebėra nuopelnais grindžiamas procesas, kuriame reikalaujama atitikti narystės ES kriterijus;
- I. kadangi Moldovos vyriausybė vykdo plataus užmojo politinių, teisminių ir institucinių reformų procesą; kadangi, nepaisant dramatiškų karo Ukrainoje padarinių, Moldovos Respublikai pavyko gerokai sustiprinti savo demokratiją ir išlaikyti reformų trajektoriją; kadangi šalies demokratinės sistemos pagerėjimas atsispindėjo šalies pažanga įvairių tarptautinių indeksų srityje;
- J. kadangi 2023 m. balandžio 24 d. ES pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką įsteigė partnerystės misiją Moldovoje, taip siekdama didinti saugumo sektoriaus atsparumą krizių valdymo srityse, hibridinių grėsmių ir kovos su užsienio manipuliavimu informacija ir kišimusi srityse;
- K. kadangi 2024 m. gegužės 21 d. Moldova tapo pirmąja šalimi, pasirašiusia saugumo ir gynybos partnerystės susitarimą su ES, kuris padės stiprinti ES ir Moldovos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos politikos srityje;
1. dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą siekti Moldovos Respublikos narystės ES ateityje ir pripažįsta, kad jos vieta yra ES; mano, kad jos narystė ES būtų geostrateginė investicija į vieningą ir stiprią Europą;
 2. ragina Komisiją paspartinti dvišalio tikrinimo proceso užbaigimą, nes tada atsirastų

galimybė greitai surengti būsimas tarpvyriausybines konferencijas ir kuo greičiau pradėti derybas pagal I grupę „Pagrindai“;

3. smerkia vis dažnesnę piktavališką veiklą, kišimąsi ir hibridinį karą, kuriuos vykdo Rusijos Federacija, jos institucijos ir įgaliotiniai, siekdami pakenkti Moldovos Respublikos demokratiniam rinkimų procesui, stabilumui ir suverenumui ir juos pažeisti prieš prezidento rinkimus ir konstitucinį referendumą dėl integracijos į ES;
4. pakartoja savo raginimą Rusijos valdžios institucijoms gerbti Moldovos Respublikos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą ir nutraukti provokacijas bei bandymus destabilizuoti šalį ir pakenkti jos konstitucinei tvarkai ir demokratinėms institucijoms;
5. ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad Moldovos Respublikai būtų teikiama visa būtina pagalba siekiant stiprinti jos institucinius mechanizmus ir gebėjimą reaguoti į hibridines grėsmes, kovoti su dezinformacija ir atremti kibernetinius išpuolius; pabrėžia ES partnerystės misijos Moldovos Respublikoje svarbą stiprinant Moldovos saugumo sektoriaus atsparumą krizių valdymo ir hibridinių grėsmių srityse, įskaitant kibernetinį saugumą ir kovą su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi, ir ragina pratęsti misijos įgaliojimus;
6. ragina ES ir jos valstybes nares aktyviai remti Moldovą kovojant su dezinformacija, hibridinėmis grėsmėmis, kibernetiniais išpuoliais ir daugialypiu Rusijos kišimusi; pabrėžia, kad ypač svarbu kovoti su Rusijos vykdomu istorijos klastojimu ir naudojimusi istorija kaip įrankiu – tai labai būdinga jos piktavališkam kišimuisi į Moldovos Respublikos reikalus ir yra naudojama siekiant pateisinti Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir tolesnės agresijos prieš kitas valstybes grasinimus; mano, kad tai turėtų apimti Moldovos Respublikos pajėgumų kovoti su dezinformacija stiprinimą, jos kibernetinio saugumo infrastruktūros stiprinimą ir atsparumo piktavališkai užsienio įtakai didinimą, užtikrinant saugią ir demokratinę aplinką; ragina didinti paramą Moldovos strateginės komunikacijos ir kovos su dezinformacija centrai;
7. ragina ES ir bendramintes valstybes atidžiai stebėti Rusijos kišimąsi į Moldovos rinkimų procesą ir būti pasirengus taikyti esamus sankcijų režimus asmenims ir subjektams, kurie aktyviai dalyvauja naikinant ir destabilizuojant politinę aplinką, skleidžiant dezinformaciją ir keliant chaosą;
8. pabrėžia, kad svarbu tęsti šalies reformų procesą ne tik siekiant politinio narystės ES tikslo, bet visų pirma siekiant apčiuopiamai pagerinti visų šalies visuomenės sluoksnių gyvenimo lygį; palankiai vertina tai, kad Moldovos Respublikoje plačiai remiama jos europinė integracija;
9. ragina ES ir jos valstybes nares padidinti finansinę ir techninę pagalbą Moldovos Respublikai, kad būtų palengvintas šalies greitos ir veiksmingos integracijos į ES procesas; rekomenduoja sukurti tvirtas ir lanksčias priemones, pritaikytas konkreitiems Moldovos poreikiams, siekiant veiksmingai spręsti jos ekonominius ir struktūrinius uždavinius, užtikrinti, kad šalis išliktų atspari ir pajėgi įgyvendinti būtinas reformas stojimo į ES kelyje, ir užtikrinti, kad ji būtų tinkamai finansuojama; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją įtraukti Moldovos Respubliką į Pasirengimo narystei pagalbos priemonę ir savo pasiūlyme dėl kitos daugiametės finansinės programos (2028–

2034 m.) pirmenybę teikti šalių kandidačių finansavimui, užtikrinant narystės ES kelią;

10. ragina priimti naują Moldovos Respublikos ekonomikos augimo planą, siekiant tinkamai finansuoti ir remti Moldovą, kad būtų užtikrinta jos ekonominė konvergencija su ES; mano, kad pagal šį planą turėtų būti finansuojamos investicijos į infrastruktūrą, žmogiškąjį kapitalą ir skaitmeninę bei žaliąją pertvarką, sudarant palankesnes sąlygas tvariam ekonomikos augimui;
11. pakartoja savo raginimą išplėtoti novatorišką, tarpusavyje papildančią ir lanksčią asociacijos susitarimo įgyvendinimo ir derybų dėl narystės proceso sąveiką, kad Moldovos Respublika galėtų laipsniškai integruotis į ES bendrąją rinką, – visa tai turi būti grindžiama prioritetinių veiksmų planu ir atitinkamomis sektorinėmis programomis bei sąlygų naudotis reikiama ES fondais sudarymu, kad Moldovos piliečiai jau proceso metu, o ne tik jam pasibaigus, galėtų naudotis stojimo į ES teikiamais privalumais;
12. pasisako už didesnę finansinę paramą pagal Europos taikos priemonę siekiant toliau stiprinti Moldovos gynybos pajėgumus, ypatingą dėmesį skiriant oro gynybos sistemoms, judumui ir transportui, vadovavimui ir kontrolei, elektroniniam karui ir logistikai;
13. palankiai vertina dideles Moldovos valdžios institucijų pastangas daryti pažangą įgyvendinant reformų darbotvarkę siekiant narystės ES; palankiai vertina Moldovos Respublikos padarytą pažangą vykdant teisingumo sektoriaus reformą, ypač įgyvendinant Komisijos rekomendacijas dėl Moldovos paraiškos dėl narystės ES; ragina Moldovos vyriausybę toliau bendradarbiauti su visais suinteresuotaisiais subjektais siekiant pagal ES ir Venecijos komisijos rekomendacijas įgyvendinti tvarią ir visa apimančią teisingumo ir kovos su korupcija reformą; pabrėžia absoliutų prioritetą stiprinti teisinę valstybę – stojimo į ES procese tai tapo gerokai svarbiau ir tebėra viena iš svarbiausių narystės ES sąlygų, siekiant užtikrinti, kad ES plėtra stiprintų, o ne silpnintų ES ir jos bendrąją rinką;
14. ragina Komisiją padėti Moldovos Respublikai didinti energetinį saugumą ir remti naujų elektros energetikos jungčių su kaimyninėmis šalimis statybą; ragina Komisiją būti pasirengus teikti skubią pagalbą energetikos krizės atveju prieš šildymo sezoną ir jo metu; ragina ES remti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energetikos projektus kaip švarų ir tvarų būdą įvairinti Moldovos energijos tiekimą;
15. palankiai vertina Moldovos prisijungimą prie tokių ES programų kaip „ES – sveikatos labui“, „Muitinė“, „Europos horizontas“, LIFE, FISCALIS, Europos infrastruktūros tinklų priemonė, Bendrosios rinkos programa, Skaitmeninės Europos programa, programa „Kūrybiška Europa“, ES civilinės saugos mechanizmas, Bendro medicininių atsako priemonių pirkimo susitarimas, Užimtumo ir socialinių inovacijų programa, 2021–2027 m. INTERREG NEXT Juodosios jūros baseino programa, 2021–2027 m. INTERREG Dunojaus regiono programa, 2021–2027 m. INTERREG NEXT Rumunijai ir Moldovos Respublikai skirta programa ir „Erasmus+“; pritaria tam, kad Moldova būtų įtraukta į tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis iniciatyvą;
16. ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą pagerinti Moldovos Respublikoje strateginę komunikaciją apie ES; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau remti

žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir žiniasklaidos nepriklausomumą Moldovos Respublikoje, taip pat remti jos ypatingos svarbos infrastruktūros skaitmeninimo stiprinimą ir Rusijoje pagamintų informacinių ir ryšių sistemų keitimą;

17. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Moldovos Respublikos vyriausybei ir parlamentui, Rusijos Federacijai, Jungtinėms Tautoms, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai ir Europos Tarybai.